

УДК 351/354:005.5

Письменна М. С.

доктор економічних наук, професор  
професор кафедри менеджменту авіаційної діяльності  
декан факультету авіаційного менеджменту  
Української державної льотної академії  
м. Кропивницький, Україна

## ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ

Використання штучного інтелекту (ШІ) в адміністративному управлінні підприємствами набуває все більшого значення, оскільки технології ШІ дозволяють оптимізувати численні аспекти функціонування організацій. Це включає вдосконалення процесів управління, підвищення ефективності ресурсів, покращення обслуговування клієнтів і, в цілому, збільшення конкурентоспроможності підприємств.

Напрямок використання штучного інтелекту (ШІ) в адміністративному управлінні, зокрема в контексті автоматизації рутинних та операційних процесів, є одним із найбільш обіцяючих аспектів для підвищення ефективності та зниження витрат. У сучасних умовах швидкого розвитку технологій, автоматизація таких процесів дозволяє значно зменшити навантаження на адміністративний персонал, зменшити ймовірність людської помилки та забезпечити більшу швидкість виконання завдань.

Штучний інтелект надає можливість автоматизувати обробку даних, виконання стандартних операцій, управлінський документообіг та звітність, що є основними складовими рутинної діяльності органів державної влади та підприємств. Автоматизація цих процесів з використанням ШІ сприяє значному зниженню витрат часу та ресурсів, адже замість людини, що виконує однотипні задачі, алгоритми ШІ можуть здійснювати операції значно швидше, більш точно та без втручання стороннього фактору. Зокрема, це стосується таких завдань, як обробка запитів громадян, аналіз і класифікація документів, управління фінансовими операціями та ведення реєстраційних записів.

Використання машинного навчання та обробки природної мови дозволяє створювати системи, які здатні самостійно виконувати складні операції без необхідності постійного втручання людини. Ці системи здатні до самооптимізації, що сприяє підвищенню точності та оперативності в процесі обробки інформації.

Цей напрямок автоматизації також сприяє підвищенню прозорості та зменшенню корупційних ризиків, адже алгоритми ШІ працюють на основі чітко визначених правил та процедур, що знижує суб'єктивний вплив і підвищує об'єктивність прийнятих рішень. Автоматизація рутинних процесів не лише збільшує продуктивність праці, але й дозволяє адміністративним органам краще сфокусувати свої ресурси на стратегічних завданнях, таких як розробка політик, планування та оптимізація розвитку.

Окрім того, алгоритми машинного навчання та аналізу Big Data надають підприємствам можливість глибше аналізувати існуючі операції та ресурси, що дозволяє приймати обґрунтованіші управлінські рішення. Завдяки цим технологіям організації можуть отримувати прогнози про майбутні тенденції, можливі ризики або поведінку споживачів на основі історичних даних. Вони також можуть аналізувати різні змінні та створювати математичні моделі, які допомагають у плануванні виробництва, управлінні запасами та оптимізації ланцюгів постачання.

Застосування ШІ у фінансовому управлінні підприємства дозволяє автоматизувати численні операції, пов'язані з бюджетуванням, аналізом витрат та підготовкою звітності. ШІ-системи можуть значно прискорити процес складання фінансових звітів, прогнозування прибутковості та моніторингу фінансових потоків, що дає можливість своєчасно виявляти відхилення від планових показників і оперативно реагувати на зміни.

Ще одним важливим аспектом є використання ШІ для підвищення ефективності управління персоналом. Наприклад, алгоритми можуть автоматично оцінювати кандидатів на вакансії, прогнозувати потребу в кадрових ресурсах на основі аналізу робочих процесів та попиту на продукцію або послуги, а також надавати рекомендації щодо розвитку професійних навичок співробітників. Це дозволяє підприємствам зменшити витрати на процес найму, покращити планування людських ресурсів і забезпечити оптимальний розподіл роботи серед співробітників.

Використання штучного інтелекту (ШІ) в адміністративному управлінні підприємствами передбачає вирішення низки критичних питань, що стосуються безпеки, етики та правового регулювання. Одним із головних аспектів є забезпечення захисту даних, оскільки ШІ працює з великими обсягами персональної, фінансової та іншої чутливої інформації. Це створює ризики витоку даних або їхнього неналежного використання, що, у свою чергу, може призвести до серйозних наслідків, як для підприємства, так і для його клієнтів та партнерів. Тому необхідно впроваджувати надійні механізми безпеки, зокрема шифрування даних, багатофакторну аутентифікацію та інші сучасні технології для запобігання зловживанням та несанкціонованому доступу.

Окрім технічних аспектів безпеки, важливим є врахування етичних питань, пов'язаних з використанням ШІ. Одним з найбільших ризиків є упередженість алгоритмів, що може призвести до дискримінації, неправомірного обмеження прав окремих груп або осіб, а також до ухвалення несправедливих або неетичних рішень. Алгоритми, що навчаються на історичних даних, можуть виявляти приховані упередження, які відображають соціальні нерівності або стереотипи. Тому особливу увагу слід приділяти розробці прозорих та справедливих алгоритмів, здатних мінімізувати такі ризики, забезпечуючи рівність і справедливість у прийнятті рішень.

Не менш важливим є правове регулювання використання ШІ, що включає відповідні законодавчі норми, які визначають правила обробки даних, захисту приватності та відповідальності за можливі порушення. Закони і нормативно-правові акти повинні бути адаптовані до швидко змінюваного технологічного середовища, щоб гарантувати, що використання ШІ відповідає принципам правової держави та прав людини.

Таким чином, для ефективного і безпечного використання штучного інтелекту в адміністративному управлінні підприємствами необхідно враховувати як технічні, так і етичні та правові аспекти, що створюють основу для побудови сталих і відповідальних систем управління, здатних забезпечити високий рівень безпеки, справедливості та прозорості.

Незважаючи на ці виклики, потенціал штучного інтелекту для вдосконалення адміністративного управління підприємствами є величезним. Впровадження цих технологій дозволяє знизити витрати, підвищити ефективність роботи, а також забезпечити кращу адаптацію до швидко змінюваного бізнес-середовища. Оскільки технології ШІ постійно розвиваються, можна очікувати, що їх роль у підприємницькому управлінні буде лише зростати, відкриваючи нові можливості для оптимізації процесів і досягнення високих результатів.

### **Література:**

1. Жосан Г. В., Кириченко, Н. В. Управління цифровізацією бізнес-процесів діяльності підприємства. *Economic Synergy*. 2022. № 4. С. 82-91.
2. Лебідь, О. Цифрові та інформаційні технології в управлінні підприємством: реальність та погляд у майбутнє. *Економіка та суспільство*, 2023. (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-19>